

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL III.

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Austria-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrația, piața mare
Nr. 22, etajul I., pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 243.

Brașov, Luni, Marți 31 Octombrie (12 Noiembrie)

1889.

Brașov, 30 Octombrie v.

„Maghiarii au înființat la 1866
legiunea lui Klapka și au primit
pentru aceasta neatârnată, era noi
cu lealitatea noastră am primit
pe contele Beust, căruia i s'a dat
voia, să ne strivescă la părete!”

„Aceste cuvinte, pronunțate în
dieta boemă de către deputatul
Vaschaty, care la încheierea des-
baterii asupra proiectului de adresă
a vorbit în numele minorității,
caracterizează spiritul ce domnesce
adânc în sinul Cehilor tineri și totă
puterea lor în decursul desba-
terii proiectului de adresă.”

Pe când majoritatea din dietă,
condusă de Dr. Rieger, din consi-
derații de precauție politică
și de oportunitate, a cerut să se
ia dela ordinea zilei cesiunea in-
coronării și a dreptului public al
Boemiei, ce au pus-o Cehii tineri
presentându un proiect de adresă
separat, aceștia din urmă au im-
putat partidei lui Rieger, că ea
nu se luptă cu credință și cinstit
pentru dreptul sfânt al națio-
nei și decât cere a se trece la or-
dinea zilei peste proiectul de
adresă al Cehilor tineri, o face
numai din cauză că nu mai ține
în mod cinstit la dreptul public
al Boemiei.

„Vedă acum”, exclamă depu-
tatul Vaschaty, întorcându-se
spre deputații din majoritate, „că
nu sunteți decât niște slugi ple-
cate ale guvernului!... și pentru
răptele voastre servile guvernul
vă răspunde cu aceea, că disolvă
reuniuni cehice...” „Trebue”, adău-
se vorbitorul Cehilor tineri, „să
avem înaintea ochilor exemplul
lui Deak, care nici un mo-
ment n'a încetat de a cere in-
coronarea.”

Cu alte cuvinte partida Cehi-
lor tineri e de părere, că ori-ce
amânare ori trăgănare a cesiunei
incoronării și a dreptului public
al Boemiei este o pierdere pen-
tru națiunea cehă, ba că involvă
chiar o renunțare la acele drep-
turi cardinale.

Înzadar și-a dat silința Dr.
Rieger de a dovedi, că partida
lui are înscrise în programa ei și
postulatele desfășurate în proje-
ctul de adresă al Cehilor tineri
și că la timpul său va stărua ca
acele postulate să se realizeze;
înzadar a accentuat reciprocitate
încrederei, ce există între
monarh și popor. Cehii din
minoritate n'au vrut să scie de
tote aceste asigurări și n'au înce-
tat a arunca în fața majorității
cele mai grave acuzări.

Altaeri s'a terminat desba-
tarea adresei în dieta boemă prin
aceea, că s'a primit trecerea la
ordinea zilei peste proiectul mi-
norității cu 113 contra 27 voturi.
Cu ocaziunea aceasta s'a petrecut
în dieta boemă un scandal, care
numai în dieta ungară își mai
poate afla părechi.

După votare s'a redicat Dr.
Rieger și a cerut ca pe temeiul
rezultatului dobândit să se res-
pingă petițiunile ce s'au trimis

dietei în favoarea proiectului de
adresă al Cehilor tineri. În mo-
mentul acela s'a audiat în sală
strigarea: „Trăiescă dreptul pu-
blic boem”, la care au răspuns
studenții de pe galerie, făcându
un șgomot înfricoșat. Ei flue-
rau, chiuiau, băteau din picioare
și strigau: „Rușine lui Rieger!
Fiă-vă rușine lașilor! trădători
miserabili” ș. a. Șgomotul și tur-
burarea a fost așa de mare încât
damele de pe galerie înce-
pură să plângă și unele leșinară
chiar.

Galeria a fost deșertată în
cele din urmă și poliția a impe-
decat ca scandalul să se con-
tinuie pe stradă, dăr această scenă
turbulentă ilustrează destul de
bine la ce grad a ajuns agita-
țiunea spiritelor între Cehii Boe-
miei și cât de mult tărâm câș-
tigă în opiniunea publică pe
ce merge estremii din dietă.

Au învățat și Cehii dela Un-
guri, cum trebuie să se porțe ca
să stărbă concesiuni și totă atitu-
dinea Cehilor tineri în dietă și
afară din dietă ne face impresiunea
că și-au luat ca exemplu pe kos-
suthiștii din Ungaria.

DIN AFARĂ

Intrevederea dela Friedrichsruhe.

Cu prilegiul întrevederii dintre prin-
țul Bismarck și contele Kalnoky, cel
dintâu ar fi afirmat, că Țarul era in-
suflețit de intențiunile cele mai paci-
nice, dăr că nu s'a arătat dispus spre
impăcare în ce privește cesiunea bulgară.
Recunoșcerea prințului Ferdinand ca
suveran al Bulgariei ar fi pentru mo-
ment imposibilă. Cancelarul imperi-
ului deci ar fi insistat, se dice, pe lângă
contele Kalnoky, ca politica orientală a
Austriei să se îndrepte după aceea a
Germaniei, adică ea să fiă mai puțin
activă. Prințul de Bismarck și contele
Kalnoky au esaminat, afară de acestea,
organizația militară a Austro-Ungariei,
organizația pe care prințul ar voi s'o
vadă conformându-se cu aceea a armatei
germane. Cei doi miniștri au esaminat
de asemenea cesiunea vamală și pare că
încheierea de convențiune comerciale a
fost pusă la cale. Contele Kalnoky a
dat cancelarului amănunte interesante
asupra morții arhiducelui Rudolf. În
scurt, rezultatul întrevederii celor doi
omeni de stat pare a fi: menținerea
„statului-quo” pe basa triplei alianțe.

Demonstrația italiană contra Austriei.

Italianii nu sunt nici decum însu-
flecșiți de politica ministrului președinte
Crispi, care a vîrît Italia în alianța
triplă. La ori-ce ocaziune binevenită,
Italianii caută a da expresiune sentimen-
telor lor de antipatieă către cele două
puteri aliate dela nord. Cea mai nouă
demonstrație în contra politicei lui Crispi,
care a fost totodată și o demonstrație
irredentistă, s'a întimplat în Mentana,
unde se adunaseră membrii mai multor
reuniuni, ca să serbeze amintirea Garibal-
dianilor căduți în 1867. Vorbitorii pro-
vocară pe studenți să cultive libertatea
ideală și să se pregătască pentru ziua, în
care va trebui să se dea dincolo de
Alpi (în Austria) cea din urmă bătălie
pentru unitatea patriei. În urmă vorbi

Imbriani, care e deputat, în numele teri-
torului încă neliberat. Când a aminti-
tă Trientul, comisarul guvernului
vră să lă întrerupă, dăr Imbriani răs-
punse: Liniștesce-te și dă-mi voia să-mi
esprim speranța, că și d-ta, ca vechiu
Garibaldi, nu vei lipsi de acolo, unde
vrem să luptăm pentru liberarea ținu-
turilor Alpiilor julici. Cu acestea se
termină incidentul.

Arhiducele Albrecht în Spania.

Deputatul republican Fedregal,
făcându aluziune la visita arhiducelui
Albrecht la regina-regentă a Spaniei, a
declarat în adunarea Cortezilor, că
s'ar pute conchide la esistența unui tra-
ctat familiar, care ar ținti să facă pe
Spania a fi mijlocitoare în afacerile eu-
ropene. Vorbitorul aminti cu această
ocaziune și călătoria prințului de coronă
germană la Madrid, în urma căreia
conservatorii au fost chemați la putere.
D-nii Canovas și Romero protestară
energic în contra învinuirii, că conser-
vatorii s'ar fi făcut v'odată uneltele
unui amestec străin. Acest incident
a pricinuit îndelungă nelinișce.

Concentrări militare rusești.

O telegramă din Varșovia comunică
din isvor bun scirea, cumcă de curând
s'au trimis puternice despărțăminte de
cavaleria la fruntaria occidentală, desti-
nate a întări trupele staționate dealun-
gul fruntării austriece.
Conflicte serbo-bulgare.

Două conflicte s'au ivit între Bul-
garia și Serbia. Cel dintâu e următo-
rul: Măiestrul de ceremonii al prin-
cipelui bulgar, anume Bourboulon, la
întorcerea principelui din streinătate în
Bulgaria, plecase înainte cu trenul de
pe linia sârbescă. Când sosi Bourboulon
în Belgrad, spre surprinderea lui apă-
rură organe polițienesci sârbesci în cu-
peul său, ca să lă întrebe, în care parte
a vagonului se află principele Ferdi-
nand. Polițiștii nu lă crezură d-lui Bour-
boulon, care le spuse, că principele nu
călătoria cu acel tren, ci susținându,
că principele s'a ascuns undeva, înce-
pură a căuta vagonul și merseră așa de
departe, încât răscoliră și patul d-lui
Bourboulon. Polițiștii, cari nu aflară ni-
mic, erau foarte agitați și bănuiră pe
servitorul lui Bourboulon și personalul
trenului (espres-oriental), că au ascuns
pe principele. Această procedere nu se
pote esplia. Cei din Sofia cred, că au
a face cu o volnică a poliției, căci nu
pot presupune, cumcă guvernul
sârbesc ar fi avut intențiunea să
impedece pe prințul Ferdinand a călători
pe teritoriul sârbesc, ori chiar a pune
mâna pe el, mai ales, că în urmă, când
representantul bulgar din Belgrad a
făcut cunoscut guvernului cele petrecute,
la întorcerea principelui Ferdinand prin
Serbia s'au luat cele mai întinse măsuri
pentru siguranța lui. Întrebarea e, cum
a putut poliția să procedă astfel, fără să
fi avut imputernicire dela v'un înalt
funcționar. De sigur, că vor trebui
lămurite lucrurile între cele două gu-
verne.

Al doilea conflict e următorul:
Un locitor sârb del granită a fost im-
pușcat, se dice, de gendarm bulgar.
Autoritățile bulgare au refuzat să con-
state în mod oficial faptul. Agentul
sârbesc din Sofia a fost însărcinat să
ceră grabnică satisfacțiune.

SCRIRILE ZILEI.

Fariseism. „Kolozvar” scrie sub
titlul „Scire tristă” următoarele: „Suntem
informați, că atot-puternicul Richelieu
al fondurilor năședene, Ion Ciocan, director
gimnasial, și-a pus de gând ca să
inchidă 5 din cele 7 școli fundati-
onale, din cauză că fondul, scădendu în
urma răscurării regalilor, nu mai este
în stare să suporțe spesele acestor școli.
Totdeuna ne întristăm, când auzim,
că e vorba de închiderea vre-unei școli
și dorim foarte mult, ca d-l Ciocan să
află mod și voință de a rămâne și
mai departe instituțiunile aflătoare în
serviciul cultural al rasei sale. Oare nu
s'ar pute, ca mai bine să se facă econo-
miă în speșele comisionale?”

Câtă fariseism în vorbele reptilei,
de nu cumva se esprime în acest mod
chiar dorința d'a vedea în adevăr în-
chise cele 5 școli. Reptilă, reptilă!

***

Unguri pasiviști. Din Zlatna i-se
scrie lui „Erd. Hir.”, că alegerile de
membri comitatens în comitatul Albei de
jos s'au terminat cu un succes mai
slab pentru Unguri și mai îmbucurător
ca altădată pentru Români. Ungurii, mai
ales în cercul Ighiului, s'au abținut
în mod demonstrativ de a lua parte
la alegere. Dintre 73 votanți numai 4
„Unguri plouați” au votat — spune
foia ungară, că ceilalți toți au rămas
pasivi „din singura cauză, că fisolgăbirul
din Ighiu are sentimente valahe”. Un-
gurii, după cum dice corespondentul
foiei ungurești, au hotărât, că până
când puterea de fisolgăbiru se va afla
în mâna unui contrar al Maghiarilor
până atunci ei nu vor lua parte la
nici un act electoral.

Nu, jupânilor, nu sentimentele „va-
lahe” ale fisolgăbirului au adus
isbânda Românilor, decât adevărat e,
ci solidaritatea acestora, sătui fiind de
miseriile ce le-au suferit și le suferă
din partea dușmanilor lor. Li-a venit
timpul să-și valideze drepturile.

***

Ascultați și vă mirați! Pașa dela
Bistrița, baronul Banffy Dezső, fu
decorat din partea Măiestăței Sale
Francisc I cu crucea mică a ordinului
Sf. Ștefan „în semn de recunoștință
pentru serviciile pline de zel și folosi-
tore, ce le-a desvoltat în calitatea sa
de comisar regesc denumit pentru
controlarea manipulei fondurilor cen-
trale pentru școli și stipendii din
ținutul Năședului.”

Meșter e d-l Tisza!

***

Rezultatul tarifului pe zone. Dela 1
August și până la 31 Octombrie s'au
vândut pentru căile ferate ale statului
3.324.239 bilete pentru persoane; dintre
acestea sunt 1.736.628 așa dize bilete
de vecinătate (distanțe apropiate),
er 1.587.611 bilete pentru depărțări. În
această perioadă de trei luni al anului
trecut s'au vândut cu totul 1.276.118
bilete pentru persoane. Bagajie s'au
transportat în anul trecut 144.490
bucăți, acum însă 196.756 bucăți. Pentru
biletele de persoane s'au încasat în
aceste trei luni 3.027.110 fl. 45 cr.
(în aceeași perioadă a anului trecut
2.569.069 fl. 95 cr.) Pentru bagajie
s'au încasat 166.908 fl. 72 cr. (în
anul trecut 93.683 fl. 37 cr.) Așa-
dără în aceste tre

luni dela introducerea tarifului pe zone s'a sporit numărul călătorilor cu 2.048.121, ér alú transportului de bagagie cu 52,266 bucăți. Venitul după biletele de persoane a crescut cu 458,040 fl. 48 cr., după bagagie cu 73,225 fl. 35 cr. Crescământul venitorilor face la olaltă 531,265 fl. 83 cr.

Unde nu-i ferbe oia își viră adeseori nasul șovinistica fôia „Erdelyi Hirado“ din Clușiu. Ea se interesează mult de aceea, că cine va fi noul protopop gr. cat. alú Clușului, ca și cum acest protopop ar fi susținut din fondurile Kulturgylet-ului. Altmintrelea ceea-ce pe noi ne face mai mult să ne mirăm, este cutezanța, ce-o are fôia ungrăscă, când afirmă, că ea își primesce informațiunile dela „unú membru alú consistenței din Blășiu.“ In sensul acestor „informațiuni“ s'au insinuat pentru protopopiatul Clușului 8 concurenți, între cari și actualul protopop alú Ludoșului, Nicolau Solomon, ér ceea ce mai vârtos o bucură pe fôia ungrăscă este împrejurarea, că Dr. Gregoriu Silași nu se află între concurenți.

Și ce ar fi decă totuși s'ar afla și acest meritat preot între concurenți? De sigur, că decă cei din Blășiu vorú voi să-l alegă, nu vorú cere mai înainte permișiunea celor dela „Erdelyi Hirado“, ci decă vorú lua în considerare vr'o dorință, acésta nu póte fi alta decătú dorința Românilor din Clușiu.

Bola de gură și de unghii încetându în Sibiu, orașul a fost liberat de sub oprire.

Completarea universității din Cernăuți. Bucovinenii vorú serba în curéndú deschiderea unei noue facultăți la universitatea din Cernăuți. E vorba de a se înființa și facultate de medicină, și lucrările preparative se facú cu mare activitate. Bugetul de spese e statorit și puterile didactice încă nu lipsesc. Prin înființarea acestei facultăți în metropola Bucovinei se realizază o dorință scumpă și de mult așteptată a bucovinenilor. In specialú tinerii români, cari în lipsa mijloacelor materiale nu puteau cerceta universitățile străine, vorú afla un mare sprijin.

Cursú de învățământ pentru oficiali de poștă și de telegraf. Cu 1 Decembrie a. c. se va deschide un cursú de învățământ pentru oficiali de poștă și telegraf. Acei indiviđi, cari vorú absolva acestú cursú cu succesú bun, vorú primi posturi de oficiali adjunți cu o lăfă anuală de 500 fl., care se va ridica până la 700 fl. Suplicanții au să fiă absolvenți de 4 clase gimnasiale, eventualú 4 clase reale, să aibă o purtare morală nepătată și să fiă trecuți de 18 ani. Rugările suntú a se adresa până în 15 Noembrie la direcțiunea poștelor și telegrafelor în Budapesta.

Pentru duélú a condamnatú tribunalul din Clușiu pe Solomon Fuchs la 3 săptămâni și pe Iuliu Schiessel la 2 săptămâni închisóre de statú.

Convenția comercială cu România.

„Politische Correspondenz“ publică o scrisóre din București, schițându condițiunile în cari se presupune, că România ar puté să încheie cu Austro-Ungaria o învoelă vamală până în Iunie 1891, data în care espiră tratatele cu celelalte puteri. România nu póte încheia convențiuní de lungă durată, de ore-ce e obligată să facă, în deplină autonomiă vamală, experiența unui tarifú autonom resonabil. Condițiunile ce le-ar cere România pentru învoelă provisorii arú fi tratamentul națiunii limitrofe celei mai favorizate pentru cereale; o reducere a taxelor pentru vinuri și pentru petroleu; pentru acesta abolirea ori-cărei restricțiuní cantitative; pentru vite, ace-

leși avantaje, acordate de Austro-Ungaria Italiei și Elveției. Din partea sa, România ar stabili carantine la punctele de esportú alú vitelor, și ar acorda câte-va reducțiuni asupra drepturilor de intrare pentru ore-cari articole ale industriei austro-ungare, cu condițiune, ca să fixeze ea însași minimul, la care s'ar scobori taxele. In casulú când Austro-Ungaria ar pune ore-care restricțiune la introducerea vitelor românesce, ea ar perde tóte séu o parte din avantajele acordate produselor sale industriale de cătră România.

Propaganda pentru prințul Karageorgevici între Sârbii din Ungaria.

Din Timișóra se raporteză următoarele:

Intr'o cerculară confidențială, ministrul ungrăsc de interne a provocat pe capii (fișpanii) municipiilor din Ungaria sudică, să supravegheze cu atențiune uneltirile politice ale lui Filip Waldapfel, care apare, însoțit de unú órecare Samuil Steiner, când în Belgrad, când în Semlin, când în ținuturile din sudul Ungariei, și se dá ca agentú alú principelui Karageorgevici. Ceea ce vorú afla și vorú observa fișpanii, să facă cumoscútu ministrului. Fișpanii au datú autorităților subordonate lorú instrucțiuni în acestú înțelesú. Waldapfel a jucatú rolú ca agentú și cu ocașiunea aducerii lui Ferdinand de Coburg ca principe alú Bulgariei.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Din nordul Transilvaniei,
8 Noembrie 1889.

De multú am așteptatú, ca cine-va, mai competentú decătú mine, să facă cumoscúta publicității o nouă „bravură“ din pašaliculú, respective din capitala pašalicului Solnocă-Dobăca, din Deșiu. Nime nu a datú publicității acelú statutú aprobatú de vicecomitele acestui comitatú, (szabályrendelet a községi kötelekbe való felvételért Deés városiban fizetendú dij tárgyában 15—1889 jkvi sz. 1/2 tartott gyölésében. 4489/1889 alisp. sz. 7/6 1889.) prin care silesce pe toți, cari s'au aședatú mai târđiu în acestú orașú, ca să solvécă „taxa de împământenire“ de 50 fl., ér dela 1890 încolo acei cari se vorú mai stabili în Deșiu au să solvécă 150 fl.

Lucrulú naibei, că mulți Români și apoi și Jidani au primitú câte unú anunțú, în care se facú atenți ca în terminú de câte-va zile (15) să solvécă acea taxă; ér dintre Unguri nici unulú nu a fostú provocatú. Se póte, că vre-unú servitorú de magistratú le-a perdatú provocările, séu că pentru Unguri nu esistă „letelepedési dij.“

Din Deșiu, acestú focularú de nedreptăți, se începú tóte celelalte neindreptățiri, cari apasă pe poporul acestui pašalicú, în care poporul românu e în maioritate covârșitoare. Suntú și doue comune curatú maghiare, Dicea și Dămașeni, pe când curatú românesce suntú la 200, ér mixte 100—115.

E de însemnatú, că în acestú comitatú așa se înmulțescú dările, ca doră nicăiri în Ardealú: nu degăba se numesc din pricina ukazurilor fișpanesce și măsurilor pašalicesce: comitatú de „modelú“, căci modelú e și de sérăciă luciă.

Noi plătímú dare pentru teatrul ungrăsc, în care jócă șórecii ca primí actori, ér bróscule se tragú acolo să cante ca operiste.

Dér totuși, ca să nu defaime „patrioții“ acelú teatru, vă spunú, că de câteva zile dá reprezentațiuní o trupă de teatraliști ungruri, care e și angajată pe 60 reprezentațiuní. Acești actori, ca și ceialalți, cari au mai jucatú în acestú teatru, au să-și plătescú datoriiile făcute cu vechiturile lorú, de care se află destule în proprietatea lui Nemzeti színház, și care se dau în carnevalú la cei-ce vo-

iescú a se masca. Teatrulú naționalú din Deșiu s'a edificatú la zelulú fișpanului Br. Banffy Dezső, ca să lătescă arta dramatică maghiară și astfelú să se cultive — cultura racului.

Totú în urma zelului acestui pašă s'a construitú în anii 1881 o cale ferată dela Apahida la Deșiu; ér în anulú 1885/6 calea ferată Deșiu-Bistrița. Fișpanulú a silitú pe tóte comunele, ca să contribue fia-care cu o anumită sumă de bani (80 fl. până la 500 fl.) mai întâiu pentru calea ferată, ér în anulú 1886/7 pentru teatrul ungrăsc. Pentru prima tacú, căci vomú vedé ce vorú primi acele comune, cari au contribuitú, când va trece linia ferată Apahida-Deșiu-Bistrița în posesiunea statului. Dér pentru teatru nu potú tăcea, căci nu e destulú, că comunele românesce contribuescú la ori-ce felú de contribuțiune directă și indirectă, dér în anulú trecutú li-s'a mai aruncatú și darea pentru scopuri pretinse culturale, și anume pentru teatru ungrăscú și chiar pentru Kulturgylet câte unú procentú după florinulú de dare. Va să dică, teatrul ungrăscú e ridicatú și cu bani românesce, dér actorilorú nu le este permisú a se folosi de altă limbă, decătú de cea maghiară, căci statutulú teatrului opresce folosirea ori-cărei alte limbi. Dér ce să-i faci, nu e ne-bunú acela, care mănecă șapte pâni, ci acela care le dá.

Durere că nu numai comunele române au contribuitú, ba chiar și unii nădrăgari — inteligenți, cari se satură din rămășițele ce cadú dela mésa domnilorú sei cum de pildă canceliști Alecsa Bogdanú și Ioanú Mureșanú, cari au scrisú și adresa, că nu potú da mai mult decătú 10 fl. pentru scopulú „patrioticú“. Ba ce e mai multú, să-i audí cum mai „ciotrică“ în limba lui Arpad, când se întâlnescú acești doi camelioni la olaltă, pe cari când îi vede omulú îi vine să esclame: „Dómne iértá-i, că nu sciu ce facú.“

Dér bunulú Dumneđu a îngrijitú, ca afară de acești doi „hazafi“ (de 50 cr.) să avemú mai totú inteligenți bravi, Români adevărați cu trupú cu sufletú.

Esceptiuní cătrú-va din generațiunea sucrescendă, cari voescú să plutescú pe două luni; nu pré dau doveđi prin faptele lorú, că suntú Români, și de nu se vorú îndrepta în viitorú îi vom numi cu numele, să-i scie lumea.

In ori și care fêrá séu statú politicú, cum e și Austro-Ungaria, fiescú care națiune are dreptú a-și vorbi limba sa maternă, nu numai în biserică și școlă, cu atâtú mai vârtosú pe stradă și chiar în unú localú publicú. In Deșiu nu e așa! Decă pe unú Românu inteligentú îlú audú „patrioții“ ungruri vorbindú românesce, îndată e agrăitú astfelú:

„Da, mă rogú, nu scii vorbi ungrăsc? Decă voiesci să fi omú cultú, vorbesce ungrăsc, aici mănănci pâne ungrăscă, trebuie să vorbesci ungrăsc, la din contră poți merge în țera românescă. („No, kérem, nem tud magyarul beszélni? Ha müvelt ember akar lenni, beszéljen magyarul, itt magyar kenyeret eszik, muszáj magyarul beszélni — ellen esetben elmehet Oláh-országba!“) Etá cu ce vorbe ne întempină „patrioții“, dér noi nu mergemú, căci ásta-i pământulú nostru, și decă nu încapú de noi, n'au decătú să ia frunđă 'n buză, căci și așa, sátui fiindú de papricașulú ungrăscú, care-i ustură alú dracului, totú în țera românescă fugú la mămăliga, care pe semne totú e mai bună decătú „gulyásul“ când nu-i de față.

Noi Români suntemú priviți de „patrioții“ numai ca nisce lăpădături (jövénnyek), măcar că însuși réposatulú principe de corónă Rudolfú, în opulú séu „Austro-Ungaria în cuvinte și tablourí“, a scrisú fiindú în țérá: „Români de ađi suntú următorii Romanilorú celorú vechi aduși în Dacia de Traianú“. Care spune neadeverú? Dér ce poți aștepta de pildá dela unú dăscăluț ungrăscú ca Kadar, care pe Gelú îlú pune că a fost

voidodú „blokk“, ér despre Lobú și Tomá din Dobéca, cari au fostú de naționalitate români și s'au purtatú eroicesce în armata cruciată la Palestina, jupânulú Kádár le dice, că au fostú coloniști sași!

Dér ori-ce arú dice și ar scrie despre Români, măcarú să se macine jupânii cum se macină făina, Românilú totú Românu rămâne. Căți tineri români am cumoscú și cumoscú și acuma ca studenți în Deșiu, toți au fostú și sunt Români verđi ca ștejarulú, și ținú bine minte pe cei cari îi batjocurescú. Multe cărți școlare ungrăscé am cititú și acele chiar aprobate de ministru, dér pline de neadeveruri, unde numai li-se dá ocașiune a vorbi despre Români, numindú-i „félvadász“ (poporú jumătate sêlbaticú) și alte multe epitete.

Ar fi de doritú, ca pruncii, cari frecventeză, în institutule din Deșiu, care sunt școlá civilă de băeți și copile, școlá reformată de băeți și copile și școlá catolică de băeți și fete, să fiă ținúți în evidentă mai cu sémá de catechetulú românu, care e d. Ioanú Velle, protopop gr. cat., care le propune religiunea în limba română, ca să nu cređă învătăurile aceaste false dela aceia, cari ori ce faptú eroicú a vre-unui bărbatú nemaghiarú, precum a lui Zrinyi, Ioanú Huniadi și Paulú Chinezu și-le atribue lorú, ca cum Zrinyi nu ar fi fostú Slovacú, ér Ioanú Huniadi și Paulú Chinezu nu ar fi fostú Români, — va să dică se laudă cu faptele altora. Șovinisti ungruri ne urăscú cumplitú, fără ca noi să le fiă cutú nici unú réu, pe când ei ne-au făcutú destule rele și ne facú mereu începéndú dela ministru până la celú din urmă șovinistú guleratú. Dér nu-i nimicú, Dumneđu îngrijesce de noi!

Minor.

Tohanulú-vechiú, 9 Noembrie 1889.

(*Nenorociri la fabrica de celulosă și muncitorii.*) Mare indignațiune la toți locuitorii din jurú a produsú o regretabilú nenorocire, ce s'a întâmplatú în 8 Noembrie dimineața a. c. la lucrările fabricii de celulosă din Zernesci.

Antreprenorul pentru clăditulú numitei fabrici e pe firma Kehlhofer și Gaiser, care o parte a materialului de pétră necesarú la clăditú îlú scóte din o bae de pétră, ce și-a deschis o pe teritorulú comunei Tohanulú vechiu în brebina.

In ziua numită lacrătorii desú de diminétá s'au dusú acolo spre a-și începe lucrulú lorú obicnuitú. Abia începú a lucra, când deodată *colosulú de pétră* căđi peste ei; unulú dintre lucrători, care tocmai eșia din bae cu materialú, scăpá cu o lesiune mai ușóră, ér pe 3 lucrători, anume pe: S. Scurtu, N. Lăpédatu și pe unú neorusticú îi *tróti* în adevăratulú sensú alú cuvântului, ca pe nisce oúă. Toți nenorocii suntú ómeni cu familiá grea.

Acéstá nenorocire este cu atâtú mai durerósă și regretabilă, cu câtú ea nu este cea dintăiu. Pe loculú de clăditú *din neglijență* a explodatú odatá mai multú prafú destinatú pentru spartú de pétră, causândú mai multorú locuitorú vătămări grele trupesci. Cu ocașiunea săpării unei fântâni, totú în urma unei *neglijențe*, a căđutú unú lucrătorú în acea fântână, din care fú scostú numai ca cadavru.

Casulú din 8 Noembrie a. c. însé a iritatú pe toți locuitorii, vedéndú, că la acéstá fabrică se indeplinescú atari lucruri, cari de regulá suntú împreunate cu risiculú vieții, dér fără de a se lua măsurile de precauțiune, ce se cerú chiar și dela nisce mncitori de rëndú, și cu atâtú mai multú dela o fabrică, care efectuează tóte lucrurile sale prin ómeni esperți, cum este și amintita firmă.

Am audítú pe mai mulți muncitori plângéndú-se și de alte neajunsuri. La începútu li-s'a promisú și li-s'a și plătítú mai bine, dér curéndú după ce i-au apucatú odatá acolo, li-s'au redusú plățile până și la jumătate, mulți, cu deo-

sebie din cei cari lucrau ca cărași, s'au putut retrace și a-și vedea de alte treburi; er dilerii, pe cari i-a apucatu meculu verei ca lucratori la această fabrică, ne mai putendū ei mai merge ca altădată în România spre a-și câștiga cele de lipsă, s'au veditu necesitați a lucra și pe puțin și acuma, după ce au petrecut totă vera ca muncitori la această fabrică, se vedū ajunsī în capul ernei, fără se-și fi putut agonisi atât, cât se aibă ce mânca măcar o lună de zile.

Numita firmă și-a adus apoi cărăuși streini, der cu o plată, pentru care și locuitorii de aici ar fi lucratu bucuros. Acestora însă nu le da aceeași plată, voinđu astfel a arăta, că n'au lipsă de densii, în adevăr însă voinđu a face presiune asupra lor, ca să lucre pe un preț bogatelu.

Câte promisiuni s'au făcutu locuitorilor de prin prejur, și cu deosebire Zernescenilor, până ce aceștia se înduplecară a vinde cel mai bun din puținul pământu, ce l'au avut, și din acesta o mare parte cu prețuri destul de modeste; totu cu promisiuni s'a scos și caratu pétra peste arături și fenațe. S'a scos nășip din locuri publice și private, și astădi voiescu întreprindătorii și alți străini a-și formula drepturi chiar.

În urma tuturor celorl intemplate imi implinescu numai o datoriă, decă facu pe toți muncitorii atenți, ca pentru munca lor se-și ceră plata corăspundătoare, er munca și plata se fă precisate prin documente făcute înaintea oficialor s'eu a persónelor, cătră cari au încredere.

Er față cu nenorocirea din 8 Noemvre 1889 ceremu dela oficiile politice s'eu judecătorești, în a căroru competență ar cadé acestu casu, ca să cerceteze cu totă severitatea, ca cui este de a se ascrie neiertata ușurătate și neglijență, cu care se punu lucratorii în băi de pétra, fără ca se se ia cele mai primitive măsuri de precauțiune pentru delaturarea eventualelor nenorociri.

Acésta, credem, o cere chiar și interesulu fabricii de celuloză, respective alu acționarilor aceleia, decă voiescu să probeze, că această fabrică nu se clădesce numai în interesulu feliuritoru speculanți, ci și în interesulu materialu și moralu alu locuitorilor din jur.

— u.

Serbarea aniversării a 25-a a Universității din Bucuresci.

Discursulu d-lui Al. Orăscu.

Sire! *Alteță Regală! Onorată Adunare!* Corpulu profesional alu învățământulu superioru din capitala regatulu vine prin glasulu meu să arete mai întâiu de tôte, câtu de fericit ne simțim toți, ca Maiestatea Vóstră a binevoit să onoreze cu Augusta Sa prezența prima serbare aniversară a Universității noastre.

Universitatea din Bucuresci, înființată prin legea constitutivă din a. 1864, implinesce acum a 25-lea anu din existența sa. Acestu periodu de unu pãtraru de secolu îi constituie unu primu stadiu de virstnicie, pe care noi l'amu socotit vrednic de a fi serbatu, pentru-ca mai ales se fi unu prognosticu și unu îndemnu la viitoru dezvoltare și înflorire a înaltulu institutu naționalu, în numele căruia ca rectoru imi este dată onóra de a lua ađi cuvântulu.

Deși este scurtă până acum viața legală a Universității din Bucuresci, totu trebuie să recunoșcem, că ei nu-i lipsesc rădăcinii temeinice, afundate în trecutulu istoriei noastre. Nu e timpul acum și nici pretindū a desgroa acele rădăcinii și a Vi-le presenta cu de-amănuntulu în cuvântarea mea. Destul ne va fi numai să ne aducem aminte, că încă cu trei și patru sute de ani mai nainte în Țera Românăscă unu Neagoe Basarabū, uceniculu patriarhulu Nitonu, a pregătitu însuși educațiunea morală, politică și științifică a moștenitorulu s'eu la tronulu românesc; că sub domniile luminate ale lui Mateiu Basarabū, Șerbanū Cantecuzino și Constantinū Brancoveanu au fostu dintre Români omeni cu o înaltă cultură, dobândită de ei chiar în patria lor, unde ei au și răspândit-o: astfel au fostu Udriște

Năsturelū, Evstratie logofetulu, frații Grecen, Constantinū Cantecuzino și alții.

Asemenea trebuie să recunoșcem, că cu o deosebire cronologică de câțiva secolu s'a întemplat la noi unu faptu analogu cu acela, care a răspândit în totă Europa occidentală acelu gustu, acea dezvoltare a literorū și a științelorū, care s'a numit renaștere. Pe atunci, decă la caderea Constantinopoli sub jugul aspru alu Mohamedanilor, Grecii învățați au strămutat știința, cărțile și școlile lor mai ales în Italia. Der când însă trebuințele diplomatice ale Porții făcură să se imblândescă ore-cum s'elbătacia musulmană, Grecii prinseră de nou sufletu în imperiulu otomanu, și atunci când scaunulu domnescu alu României a ajuns a fi încredințat unor voevodi greci mai luminați, precum Mavrocordatii, Ghiculescii, Ipsilanti, Alecsandru Moruz și I. Caragea, școlile din Fanaru trimiseră până pe malurile Dunării, în Capitala Munteniei, dascăli străini cu cunoscința de înaltă carte, care întemeiară aci, precum au dișu istoricii acelorū timpuri, o nouă Atenă. Astfel avem scire despre hrisovulu lui Grigore Ghica-Voievodu din anul 1749, care înființă în Bucuresci prelângă școlă slovenescă și o școlă elinescă de învățaturu filosofice; astfel scimū, că Constantinū Mavrocordatū la anul 1761 a aședat acea școlă domnescă în mănăstirea Sfântulu Sava, aci chiar e locul unde se înaltă astădi palatul universității; scimū încă despre Alexandru Vodă Ipsilantu, că la anul 1785 elu a trimis pe dascalulu Manus Iliadu din Macedonia, ca să aducă din Italia și Germania instrumente științifice pentru școlă din Bucuresci. În fine, — spre a nu v'osteni cu pré multe reamintiri, — voiu face mențiune numai despre hrisovele, prin care la 1814 și 1816 Ion Caragea-Voievodu reorganisă școlă domnescă, îndestrându-o cu profesori greci, care predau literile, umanitățile, filosofia și limbile străine. În decursulu acestorū timpuri s'au veditu strălucindū în școlă elinescă din Bucuresci profesori renumiți, ca Lambru, Comita, Vardalah, Neofitū Duca și alții.

Învățăturile predate în țera românăscă de așa mulți erudiți eleniști, d'eteră patriei noastre acea pleiadă de omeni cu merite mari, unii fii de boeri pământeni, alții omeni de rândū ai loculu, der toți dedați cu scrierile oratorilor și poetilor anticu, precum chiar și cu orecare cunoscințe de filosofie și de matematici.

Aci trebuie să constatăm cu mândria unu faptu, care dovedesce statorniculu simțementu de patriotismu, de care au fostu totdeuna însuflețiți Români. Acei discipuli ai școlii grecesce nu întârziară a recunoșce, că și Români ar pute să aibă școlă în limba țerii, pentru ca să învețe carte pe copiii lor. Pe dată atunci eforia școlilor, — și ne pare a fi o datoriă sfântă de a aminti aici numele acelorū bărbați, care încă dela începutu au contribuit mai cu stăruință la întocmirea și întemeierea școlii românești, și de a închina prin urmare unei eterne rememorări numele virtuosulu metropolitu Dionisie Lupu, ale vornicilor Constantinū Bălăceanu și Dinu Golescu, adevărați mecenai ai românismulu, precum și numele eruditulu lui juriscunsultū, logofetulu Nestor! — Eforia școlilor, țicemū, dete atunci voe lui Lazarū, dascalulu românū din Avrigulu Transilvaniei, „s'edeschidă o școlă românăscă de deosebite învățaturu și științe, predate Românilorū în limba loră“.

Cu puțin mai înainte totu acei patrioți luminați chibzuiseră să trimită la învățatură în Austria, în Italia și în Francia pe călugărulu Eufrosinū Potecă, pe Pandele Stamate, reșosatū forte tineru, pe Constantinū Moroiu, pe Simion Marcovici, și ceva mai în urmă pe Petrache Poenaru, care toți aceștia aveau să studieze filosofia, jurisprudența, literatura, matematicile și fizica. Acești bărbați, precum vom vedea, erau menii a pune în viitoru basa studiilor universitare în școlile naționale din Bucuresci.

Pe când ei încă se aflau în streinătate, Lazarū aședă și densusulu temelina învățământulu românescū, căpătându și ca discipulu și ajutoru principalu pe ilustrulu nostru literatū Ioanū Eliade Rădulescu. Școlă lui Lazarū din mănăstirea sf. Sava — deși scurtă îi fu durata, — avu însă marele meritū, de a deștepta cu țării în tinerime simțulu patrioticu. Învățăminteale sale românești aprinseră și mai tare iubirea de țera și înlesniră multu cultivarea limbei naționale. Astfel se generalisă și se răspândi asupra întregii națiuni neprețuita și nesecata avuția, pe care nemuritorulu

patriotū, banulu Ienăchiță Văcărescu, cu câteva deșimiri de ani mai înainte o lăsase moștenire urmașilor s'ei, adecă :

„Crescerea limbei românești și a patriei iubire!“

Dela închiderea școlii lui Lazarū și până după sosirea tinerilor români trimiși cu stipendii în străinătate, se întinde unu intervalu de restrite și de întunecū, în care răsboiulu și colera băntuiră de ce anu de a rândulu s'ermana noastră țera; der pe la anul 1830 eforia școlilor, avendū la îndemână pe zeloșii bărbați întorși din străinătate, inaugură reșchiderea școlii românești în câteva sale din hanulu Șerbanū-Vodă, pe alu cărui locu se înaltă astădi banca națională. Acolo se ținură, — pe lângă alte materii de studii inferioare, — și câteva prelegeri isolate de filosofie, de matematici și de literatură, elenă și francesă. Unu anu în urmă, Petrache Poenaru fu însărcinatū cu organizarea mai dezvoltată a acelei școlii și cu reinstalarea ei în locululu dela Sf. Sava, deșertat de oștirile rusesce. În noua programă, aprobată la anul 1832 de eforii Alexandru Filipescu (Vulpe), Stefanū Bălăceanu și Barbū Știrbeiu (fostulu în urmă domnitorū), învățăturile principale cu patru clase și cele superioare cu șese clase erau urmate de cursuri complementare și speciale, adevărate cursuri universitare, în care Simionū Marcoviciu preda retorica, Constantinū Moroiu dreptulu românū, Al. Racoviță dreptulu comercialu, Stefanū Ferechidi dreptulu civilu românescū și Dimitrie Pavelū (s'eu Pavlidū) matematicile. În fiecare din anii următoru sub domnia lui Alexandru Vodă Ghica, se mai adăugară și alte clase superioare, unde materii de dreptu fură predate de Constantinū Brăiloiu, limba și literatura elenă de George Ioanidi, limba latină și filosofia de Aug. Treboniu Lauriantū.

Astfelu în vechia școlă din Sf. Sava au fostu puse între anii 1832 și 1847 bazele învățământulu universitaru, predatū în limba românăscă, atât cu materii literare și științifice, câtu și cu jurisprudența. Totuși programa legiurii școlare anexată în regulamentu organiciu, programă adresată de generalulu Kiselev, prevēduse, ca învățământulu superioru, s'eu, — precum se exprimă densa, — ca învățaturu complementare și cursuri speciale, mai multe materii încă decâtu cele pentru care s'au înființat catedre până la 1848. Într'adevăr, în cele trei clase complementare ar fi trebuit după lege să se predea retorica, limbile elene și latine, istoria literaturii, logică și morală, archeologia, matematicile, fizica și chemia; er în cursurile speciale matematicile superioare și aplicate cu mecanica și arhitectura, agricultura și cu tôte științele naturale și cu economia politică. Erau încă prevēdute și cursuri slobode pentru limbile vii.

Este învederatū, că în mintea legiuritorilor dela 1832 încăpuse mai multe și mai întinse învățaturu universitare, decâtu guvernele de pe atunci au putut ori au voit să aplice. (Va urma.)

Literatură.

„Unsere Kunst in Wort und Bild“, a doua broșură a acestui opū interesantū a apărut continuândū în modu strălucitū ceea ce ni-a oferitū prima broșură. Ea conține lucrări de Bernhard Buchbinder, Rob. Byr. Iohanna Buska, W. Cappilleri, Ios. Büche, Barth, de Carneri, Cajetan Cerri, Emil Claar, Vincenz Chiavacci, Alphons Cibulka, Ottilia Collin, W. Constant, Carl Graf Coronini, Svatoplut Cech, R. Dellinger, Franz de Defregger, Hugo Dornaurt, Ernst van Dyk, Marie de Ebner-Eschenbach, Anton Dvorak, Bertha Ehn, Jacob de Falke, Philipp Fahrlich, Carl Emil Franzos, Rudolf Falb, Zdenko Fibich, Dr. August Foerster, Margarethe Formes, L. Foglar, Kathi Frank, Heinrich Fiby și de U. O dovadă de bogatulu cuprinsu alu broșurei e, că nu conține mai puțin de 36 portrete, 54 autograme, 10 piese musicale. Astfelu opulu acesta merită totă lauda și e demut de protectoratulu Alteței Sale Maria Theresia, făcendū onóre Redactorulu ei Moritz Band și Editorulu Rudolf Wittmann (Viena IX Berggasse 37). Opulu apare în 10 broșuri a 50 cruceru, și se pôte procura prin tôte librăriile.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulu biuroului de corosp. din Pesta.)

Bucuresci, 11 Noemvre. Vedēndu-se imposibilitatea de a se sta-

bill o înțelegere între membrii cabinetulu cu privire la *disolvarea camerei*, se ventilă și aprobă în cercurile guvernamentale idea de a se da mandatulu de disolvare a camerei unui *cabinetu de tranzițiune*, ce va fi a se forma sub președința lui Lascarū Catargiu.

Parisū, 11 Noemvre. Lăindu-se fama, că generalulu *Boulangere* și d-lū *Dillon* voru debarca în curēndū într'unulu din porturile francesce, guvernulu a făcutu tôte pregătirile spre a-i aresta îndată ce voru păși pe pământu francesū. Doue regiamente de cavaleriă au fostu chiamate la Parisū, spre a face cu ajutorulu lorū imposibilă ori-ce turburare a liniștei în ția de Marți.

Londra, 11 Noemvre. La banchetulu Lordmayorulu a declaratū primulū ministru Salisbury, că barometrulū păcii s'a urcatū în modū învederatū.

DIVERSE.

Norocū în nenorocire. Mașinistulu francesū Franssens, care a câștigatū marele lotu alu Esposiției din Parisū, în sumă de 500,000 franci, după cum se scie, a avut unu singuru lotu și și pe acesta i-l'a cumpărat unu ucenicū dela fabrică. Când uceniculu îi aduse losulu cumpăratū, Franssens promise uceniculu, așa ca în glumă, că decă va câștiga lotulu principalu, și lui îi va da de ce mii de franci. Bietulu ucenicū aștepta acum să-i vină noroculu, der în loculū noroculu îi veni mai întâi o mare nenorocire, căci după câteva zile fu strivit de o rôtă dela fabrică, așa ca deveni incapabilu de a mai lucra. În suferințele sale uitase s'ermanulu de promisiunea, ce i-o făcuse Franssens. Acesta însă îndată ce auđi, că elu este câștigătorulu primulu lotu, se grăbi a însciința pe nefericitulu ucenicū, că cele 10,000 de franci, pe care i-le-a promisū, i-le va da îndată ce va căpeta banii. Nu se pôte descrie bucuria, ce a simțit o acestu fericitū nefericitū.

Cunună. D-lū Drd. *Morarū Valeriu* și d-șora *Maria Vădrană* își voru serba cununia lorū în biserica gr. cat. din Bistrița în 16 Noemvre a. c. st. n.

Cursulu pleței Brașovū

din 10 Noemvre st. n. 1889.

Bancnote românești	Cump.	9.40	Vënd.	9.45
Argintū românescū	-	9.36	-	9.38
Napoleon-d'ori	-	9.45	-	9.48
Lire turcesce	-	10.70	-	10.75
Imperial	-	9.70	-	9.75
Galbini	-	5.53	-	5.62
Scriș. fonc. „Albina“ 6%	-	101.—	-	102.—
„ „ 5%	-	98.50	-	99.—
Ruble rusesce	-	123.50	-	1.2450
Mărci germane	-	58.20	-	58.45
Discontulu 6—8%	pe anu.			

Cursulu la bursa de Viena

din 9 Noemvre st. n. 1889.

Renta de aurū 4%	-	-	-	101.20
Renta de hărtiă 5%	-	-	-	97.40
Imprumutulū căilorū ferate ungare	-	-	-	114.60
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	-	-	-	99.90
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	-	-	-	—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	-	-	-	113.—
Bonuri rurale ungare	-	-	-	83.25
Bonuri croato-slavone	-	-	-	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinū serășu cu	-	-	-	—
Imprumutulū cu premiulu ungurescū	-	-	-	140.—
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedinulu	-	-	-	127.50
Renta de hărtiă austriacă	-	-	-	85.75
Renta de argintū austriacă	-	-	-	96.—
Renta de aurū austriacă	-	-	-	109.40
Losuri din 1860	-	-	-	139.50
Acțiunile băncei austro-ungare	-	-	-	923.—
Acțiunile băncei de creditū ungar.	-	-	-	333.—
Acțiunile băncei de creditū austr.	-	-	-	—
Galbeni împărătesce	-	-	-	5.67
Napoleon-d'ori	-	-	-	9.47
Mărci 100 împ. germane	-	-	-	58.42 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	-	-	-	119.10

Editoru și Redactoru responsabilū : **Dr. Aurel Mureșianu.**

Preparatele antiseptice

ale lui
Dr. GUST

pentru îngrijirea dinților și a gurei au un efect eselenț, curățitor, conservator și întăritor asupra organelor gurei.

Aceste preparate conțin afară de cele mai bune materii tolosite până acuma spre acest scop, și nouă mijloce cu un efect însemnat antiseptic, adică care împiedică stricarea și putredința dinților, precum și îmbolnăvirea gingiilor.

1 flacon cu apă de gură à 50 cr. și à 1 fl.

suicientă pentru mai multe săptămâni.

1 cutiură cu praf de dinți à 25 cr. și à 50 cr.

1 borcănelu cu pastă de dinți à 40 cr.

Depositul principal la FRIEDRICH STENNER, farmacia la „LEULU DE AURU” în Brașov.

Nr. 511—1889.

200,3—2

EDICTU.

Nicolau Cleosu, gr. cat. din Homorod, mai bine de 9 ani părăsindu-și femeia și neaflându-i-se ubicațiunea, pe calea acesta este provocat, ca în termen de unu an și o zi să se prezenteze înaintea forului matrimonial del. gr. cat. de I instanță alu Făgărașului, spre a se confronta cu muierea sa Eva Dumitru, gr. cat. din Homorod, carea în 28 Octomvre a. c. a intentat procesu divorțialu asupra lui; altcum procesul se va pertracta și decide și fără de densusu.

Dela presidiulu forului matrimonialu gr. cat. de I instanță alu Făgărașului. Făgărașu, în 4 Noemvrie 1889.

Basiliu Rațiu, vicar.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se potu cumpăra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

„ALBINA”

institutu de creditu și de economii

Filiala Brașov

acordă la comercianți și industriași

contra acoperire hipotecară seu contra hărtii de valoare

Credite de Conto-Corrent

cu interese de 6%

er contra accepte cu subscrieri bune cu interese de 6 1/2%

Informațiuni mai detaliate se potu lua zilnicu în biroulu institutului—piață No. 90, dela 8—2 d. a.

83,23

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumerațiunei se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatului postalu și numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa lamuritu și se arate și posta ultima.

Totodata facemu cunoscutu tuturoru D-loru abonati, ca mai avemu din anii trecuti numerii pentru complectarea colecțiuniloru „Gazetei”, precum și cateva intregi colecțiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administrațiune in casu de trebuința.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvrie 1889.

Table with multiple columns for train routes: Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teluș, Teluș-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc. Includes train numbers, times, and station names.

Nota: Numerii incuadrati cu linii grose insemneza orele de noapte.